

57 il yerin altı ilə

1967-ci il noyabrın 6-da paytaxt sakinləri şəhərdəki "Baksovet" deyilən ərazidə ilk dəfə yerin altına endilər. Həmin gün Bakı Metropoliteni "Bakı soveti" adlanan stansiyada öz qapılarını şənişinlərin üzünə açdı. Bununla dünyada metroya malik şəhərlər sırasında 34-cü olan Bakı Metropoliteni yerin altı ilə uzun bir səfərə çıxdı.

Bakı Metropoliteninin tarixinə ictimai-siyasi aspektdən yanaşdıqda onu üç mərhələyə bölmək olar: Ulu Öndər Heydər Əliyevdən əvvəlki dövr, Heydər Əliyev dövrü və Prezident İlham Əliyev dövrü. Bakı metrosunun birinci sahəsi istifadəyə verildikdən sonra tikintinin davam etdirilməsi sual altında qalmışdı. Moskva tikintinin maliyyə cəhətdən özünü doğrultmasını, eləcə də tikintinin respublikanın öz vəsaiti hesabına aparılmasını tələb edirdi. İnşaat xərclərinin aşağı salınması üçün Nərimanov stansiyasından sonra metro tikintisinin estakada üsulunun tətbiq olunması təklif olundu. Bu variant qəbul edilsəydi, indi Bakıdakı evlərin damları üzərindən elektrik qatarları şütüyəcəkdə.

Xoşbəxtlikdən 1969-cu ilin iyul ayında respublika rəhbərliyinə Heydər Əliyev gəldi və bütün məsələləri

araşdırdıqdan sonra işi şəxsi nəzarətinə götürdü. Ulu Öndər vaxt itirmədən Azərbaycanın perspektivlərinə istiqamətlənən planlardan biri olan nəqliyyat sisteminin, xüsusən Bakıda sənişin nəqliyyatının problemlərinin həlli istiqamətində gərəqli addımlar atdı. Respublika rəhbəri dünya təcrübəsinin ən mütərəqqi sistemlərini araşdırdıqdan sonra vəziyyətdən çıxış yolunu metropolitenin inkişaf etdirilməsində gördü.

Bu gün Bakı Metropoliteninin 23 stansiyası fəaliyyət göstərir. Mövcud xətlərin uzunluğu 34,56 kilometrə çatır. Prezident İlham Əliyev metropolitenin inkişafına, əhatə dairəsinin genişləndirilməsinə böyük diqqət yetirir. Bu diqqətin sayəsində son 10 ildə 4,9 kilometr yeni metro xətti inşa olunub, "İçərişəhər", "Koroğlu", "28 May" stansiyaları yenidən qurulub,

2006-cı ildən etibarən köhnə jeton ödəmə sisteminin əvəzinə yeni RFİD kartlar tətbiq edilməyə başlayıb, yeni müasir qatarlar alınıb və bu proses davam edir. "Qlobalniye Transportniye Reşeniya" MMC ilə "Bakı Metropoliteni" QSC arasında bağlanmış müqaviləyə əsasən, 2024-2026-cı illər ərzində 65 yeni vaqonun (13 qatar tərkibi) istehsal edilərək Bakı Metropoliteninə gətirilməsi nəzərdə tutulub. Həmin müqaviləyə görə, 2024-cü ildə 35 (7 qatar tərkibi), 2025-ci ildə 20 (4 qatar tərkibi), 2026-cı ildə 10

vaqon (2 qatar tərkibi) istehsal ediləcəkdir. Qeyd edək ki, "81-765 B/766 B" seriyalı qatar tərkibi innovasiyalar baxımından 4-cü nəsələ mənsubdur. Yeni nəsill qatarların hər birinin baş vaqonları 315, orta vaqonları 329 sənişin üçün hesablanıb. Baş vaqonlarda 38, orta vaqonlarda 44 oturacaq var. Vaqonların qapıları daha genişdir. Qatarlarda əlil arabaları, iri yüklər və uşaq arabaları üçün çoxfunksiyalı zonalar, mikroiklim nəzarəti, videomüşahidə, interaktiv sənişin məlumatlandırma sistemləri, mobil cihazlar

üçün USB portlar, orijinal işıq qrafikası mövcuddur. Vaqonlar hermetik olduğuna görə səs-küysüzdür və istilik izolyasiyasına malikdir. Əvvəlki nəsill qatarlarla müqayisədə vaqondan-vaqona birbaşa keçidlər sənişinlərin qatar boyunca hərəkətini təmin edir. Bakıya gətirilmiş 7 qatardan 5-nin yığılaraq komplektləşdirilməsi, sazlanması və sınaq işləri artıq başa çatdırılıb. Daha 2 qatarın xəttə buraxılması noyabrın 8-nə qədər təmin ediləcəkdir. Yeni qatarlar nəzərdə alınmaqla, Bakı Metropoliteninin vaqon parkında innovasiyalar baxımından sonuncu nəsələ mənsub vaqonların ümumi sayı 150-yə çatdırılıb.

Yerin altı ilə 57 ildir yol gələn Bakı Metropoliteni bundan sonra da paytaxt sakinlərinə və qonaqlara xidmət edəcək və hələ uzun illər ən təhlükəsiz ictimai nəqliyyat növü olaraq qalacaq. Bu missiyada metropoliten işçilərinə yeni uğurlar arzulayırıq.

*Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"*